

**Poziția Facultății de Istorie și Filosofie
a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
cu privire la predarea Istoriei în învățământul gimnazial**

Elaborarea Planului-cadru pentru învățământul gimnazial reprezintă o bună ocazie pentru identificarea unor soluții de îmbunătățire a situației din școala românească. În acest context, suntem preocupați, ca răspuns la cerințele și problemele actuale ale societății noastre, de locul și ponderea pe care disciplinele umaniste le vor ocupa în procesul educativ.

Există o îngrijorare profundă, exprimată la nivelul opiniei publice, în ceea ce privește educația morală a elevilor, transmiterea valorilor culturale și împărtășirea sensurilor spirituale, în societatea supertehnologizată în care trăim, dominată de valori materiale, de individualism și mărginire intelectuală. Cum vom reuși să formăm cetățeni responsabili și implicați, refractari la corupție și capabili să împingă societatea în direcția unor idealuri superioare, dacă lecțiile fundamentale pe care ni le oferă istoria nu vor fi învățate în mod corespunzător, la vârsta potrivită, pe băncile ciclului gimnazial?

În absența unei educații umaniste adecvate, generațiile actuale se limitează, progresiv, la universul superficial al rețelelor de socializare, nemaștiind *cum* și *de ce* să se insereze în universul tradiției și al culturii. În mod inevitabil, matematica, științele naturii sau ale comunicării îi leagă pe copiii noștri tot mai mult de calculator. Dar cine să îi apropie atunci, în aceeași măsură, de tradiție, de spiritualitate, de cultură sau de identitatea națională, dacă matematica se predă în patru ore pe săptămână, iar istoria într-una singură? Echilibrul armonios dintre cultură și tehnică, dintre spirit și materie, nu poate fi asigurat de un plan-cadru în care aria curriculară „Om și societate” nu acoperă nici măcar 20% din totalul de ore!

Generațiile formate în acest mod defectuos (și de care numeroși istorici, sociologi, teologi și mai ales părinți dezamăgiți se plâng la unison) riscă să-și rupă legăturile cu trecutul și în acest fel să rateze întâlnirea cu viitorul, trăind într-un prezent continuu, dominat de imperativele hedoniste ale lui „aici și acum”. La ora actuală, copiii noștri sunt tot mai lipsiți de cunoștințele și practicile intelectuale care le-ar permite să se înscrie în mod conștient pe axa temporală a istoriei, de-a lungul căreia ne-am format, ca oameni și societate. Iar pentru a-și forma aceste competențe de bază în materie de alfabetizare istorică, care să îi transforme în oameni orientați în universul culturii și al valorilor, ei și profesorii lor au nevoie de un minimum de timp alocat. Istoria nu se poate învăța într-o oră pe săptămână, ca muzica sau desenul (care pot să rodească și pe alte căi, în afara sălii de clasă, în sufletul creativ al elevului). Este inutil, este inefficient, este o pierdere de timp și de resurse umane. Dacă nu este predată în condiții decente, **timp de 2 ore pe săptămână, pe parcursul întregului ciclu gimnazial**, cum s-a practicat decenii la rândul și cum se mai predă în atâtea țări ale lumii, atunci poate ar fi mai bine să renunțăm la istorie de tot!

Mai mult decât orice altă disciplină socio-umană, Istoria oferă elevilor educație democratică, economică sau interculturală. Ea stimulează spiritul critic, împărtășirea în comun a valorilor, capacitatea de a compara și evalua forme diferite de civilizație. Crede cineva că ne putem permite să vitregim studiul istoriei în ziua de astăzi, când trăim amenințarea terorismului islamist, provocarea valurilor migratorii sau șubrezierea încrederii în democrație și în construcția europeană? Oare cum vor gestiona generațiile următoare probleme de această natură, fără instrumentele intelectuale, axiologice și emoționale oferite de cunoașterea istoriei? Cu ajutorul TIC-ului, al științelor naturii, al limbii engleze?

Această luare de poziție nu reprezintă în niciun fel o pledoarie pro domo, în favoarea unor interese particulare, specifice unei discipline sau unui grup profesional. Poziția noastră se fundamentează pe un sentiment profund de responsabilitate, pe care istoricii îl trăiesc mai acut decât alte categorii de intelectuali, în raport cu destinul societății românești. Instrumentele de cunoaștere specifice profesiei noastre ne arată că acest viitor nu va exista, dacă el nu va încorpora într-un mod adecvat trecutul și tradițiile pe baza cărora România a fost edificată.

În aceste condiții, atragem atenția asupra faptului că tehnicienii și decidenții care au în grijă elaborarea și adoptarea acestor planuri poartă pe umerii lor o răspundere uriașă. Pe termen lung, miza acestor documente este însăși perpetuarea noastră socială și culturală. Ca indivizi, pe cont propriu, ne putem descurca și cu o oră de istorie pe săptămână, sau poate chiar fără niciuna. Dar ca națiune, ca societate coerentă și conștientă, nu vom supraviețui.

Cluj, 24 ianuarie 2016